A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. március 15.*

„Szerzői és szomszédos jogok — 2006/115/EK irányelv — 8. és 10. cikk — A »felhasználó« és a »nyilvánossághoz közvetítés« fogalma — Hangfelvételeknek szállodai szobákban elhelyezett televízió-, illetve rádiókészülékek segítségével történő közvetítése”

A C-162/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a High Court (Commercial Division) (Írország) a Bírósághoz 2010. április 7-én érkezett, 2010. március 23-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Phonographic Performance (Ireland) Limited**

és

Írország,

Attorney General között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, J. Malenovský (előadó), Juhász E., G. Arestis és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. április 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Phonographic Performance (Ireland) Limited képviseletében H. Sheehy solicitor, segítője: J. Newman BL,

– Írország képviseletében D. O’Hagan, meghatalmazotti minőségben, segítője: E. Fitzsimons és J. Jeffers BL,

– a görög kormány képviseletében G. Papadaki, M. Germani és G. Alexaki, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében P. Gentili, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: angol.

– a francia kormány képviseletében J. Gstalter, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében J. Samnadda és S. La Pergola, meghatalmazotti minőségben.

a főtanácsnok indítványának a 2011. június 29-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 376., 28. o.) 8. és 10. cikkének értelmezésére irányul.

2 Ezt a kérelmet a Phonographic Performance (Ireland) Limited (a továbbiakban: PPL) és Írország között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

3 A Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) Genfben, 1996. december 20-án elfogadta a WIPO Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződését (kihirdette: a 2004. évi XLIX. törvény) (a továbbiakban: WPPT), valamint a WIPO Szerzői Jogi Szerződését (kihirdette: a 2004. évi XLIX. törvény). E két szerződés az Európai Közösség nevében a 2000. március 16-i 2000/278/EK tanácsi határozattal (HL L 89., 6. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 33. kötet, 208. o.) került elfogadásra.

4 A WPPT 2. cikkének b), d) és g) pontja értelmében:

„E Szerződés alkalmazásában:

b) »hangfelvétel« egy előadás hangjainak vagy más hangoknak, vagy hangok egyéb megjelenítésének a rögzítését jelenti, a filmalkotásban vagy egyéb audiovizuális műben foglalt rögzítési forma kivételével;

[...]

d) »hangfelvétel-előállító« azt a természetes vagy jogi személyt jelenti, aki vagy amely egy előadás hangjainak vagy más hangoknak, illetve hangok megjelenítésének az első rögzítését kezdeményezi, és az ezzel kapcsolatos felelősséget viseli;

[...]

g) előadás vagy hangfelvétel »nyilvánossághoz közvetítése« az előadás hangjainak vagy hangfelvételen rögzített hangoknak, illetve azok megjelenítéseinek a nyilvánosság számára, a sugárzás kivételével, bármilyen eszközzel történő átvitelét jelenti. A 15. cikk alkalmazásában »nyilvánossághoz közvetítés« a hangfelvételen rögzített hangoknak, illetve azok megjelenítéseinek a nyilvánosság számára való hallhatóvá tétele is.”

5 A WPPT 15. cikke a következőképpen hangzik:

„(1) Az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók egyszeri megfelelő díjazásra tarthatnak igényt a kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek közvetlen vagy közvetett, sugárzás vagy a nyilvánossághoz való bármilyen közvetítés útján történő felhasználásáért.

(2) A Szerződő Felek nemzeti jogszabályaikban úgy rendelkezhetnek, hogy az egyszeri megfelelő díjazásra való igényt az előadóművész vagy a hangfelvétel előállítója, vagy mindkettő érvényesítheti a felhasználóval szemben. A Szerződő Felek nemzeti jogszabályokat fogadhatnak el, amelyek, az előadóművész és a hangfelvétel előállítója közötti megállapodás hiányában, meghatározzák a díjnak az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók közötti felosztására vonatkozó feltételeket.

(3) Bármely Szerződő Fél a WIPO főigazgatójánál letétbe helyezett nyilatkozatban kijelentheti, hogy az (1) bekezdés rendelkezéseit csak bizonyos felhasználások tekintetében alkalmazza, illetőleg más módon korlátozza azok alkalmazását, vagy egyáltalán nem alkalmazza azokat a rendelkezéseket.

(4) E cikk alkalmazásában a vezeték útján vagy vezeték nélkül oly módon a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tett hangfelvételek, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg, úgy tekintendők, mint amelyeket kereskedelmi célból adtak ki.”

Az uniós jog

6 A 2006/115 irányelv (5), (7) és (16) preambulumbekezdése alapján:

„(5) A szerzők és előadóművészek alkotó és művészi tevékenysége megkívánja, hogy további alkotó és művészi tevékenységük biztosítása érdekében megfelelő jövedelmük legyen; a hangfelvételek és filmek előállításához szükséges ráfordítások különösen jelentősek és kockázatosak. E jövedelem és a ráfordítás megtérülésének lehetősége csak akkor biztosítható hatékonyan, ha a jogosultak megfelelő jogi védelemben részesülnek.

[…]

(7) A tagállamok jogszabályait úgy kell egymáshoz közelíteni, hogy az ne legyen ellentétes olyan nemzetközi egyezményekkel, amelyeken számos tagállam szerzői és szomszédos joga alapul.

[…]

(16) A tagállamok számára lehetőséget kell biztosítani, hogy a szomszédos jogok jogosultjainak az ezen irányelvben előírtnál szélesebb körű védelmet nyújtsanak a műsorsugárzás és a nyilvánossághoz közvetítés tekintetében.”

7 A 2006/115 irányelv 7. cikke a következőket tartalmazza:

„(1) A tagállamok biztosítják az előadóművészek számára a kizárólagos jogot előadásaik rögzítésének engedélyezésére, illetve megtiltására.

(2) A tagállamok biztosítják a műsorsugárzó szervezetek számára a kizárólagos jogot sugárzott műsoraik rögzítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, függetlenül attól, hogy a közvetítés vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.

(3) A kábeles műsorszolgáltató szervezeteket nem illeti meg a (2) bekezdésben biztosított jog, amennyiben kábel útján kizárólag továbbközvetítik a műsorsugárzó szervezetek sugárzott műsorait.”

8 Ezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják azt a jogot, amelynek célja, hogy a felhasználó egy egyszeri méltányos díjat fizessen a hangfelvétel kereskedelmi célú nyilvánosságra hozatala, illetve e hangfelvétel példányának vezeték nélküli sugárzása vagy egyéb módon a nyilvánossághoz közvetítése esetén, valamint hogy ezen díjat az érintett előadóművészek és hangfelvétel-előállítók között felosszák. Az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók közötti megállapodás hiányában a tagállamok meghatározhatják a feltételeket, amelyek alapján közöttük a díj felosztásra kerül.”

9 Az említett irányelv 10. cikkének szövege a következő:

„(1) A tagállamok a következő esetekben korlátozhatják az e fejezetben foglalt jogokat:

a) magáncélú felhasználás esetén;

[…]

(2) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, bármely tagállam bevezethet olyan korlátozásokat az előadóművészek, hangfelvételek-előállítók, műsorsugárzó szervezetek és a filmek első rögzítésének előállítói védelme tekintetében, mint amelyekről az irodalmi és művészeti alkotások szerzői jogi védelme tekintetében már rendelkezett.

Kényszerengedély azonban csak a Római Egyezmény rendelkezéseivel összeegyeztethető mértékben írható elő.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett korlátozások kizárólag olyan különleges esetekben alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.”

10 A 2006/115 irányelv egységes szerkezetbe foglalta és hatályon kívül helyezte a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelvet (HL L 346., 61. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 120. o.).

11 Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.) (9) preambulumbekezdése értelmében:

„A szerzői jog és szomszédos jogok harmonizációjának a magas szintű védelemből kell kiindulnia, tekintve hogy ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz. Az általuk nyújtott védelem hozzájárul az alkotó tevékenység fenntartásához és fejlődéséhez a szerzők, az előadóművészek, az előállítók és a fogyasztók, valamint a kultúra, az ipar és a nagyközönség érdekében. A szellemi tulajdon ennek megfelelően a tulajdon részeként nyert elismerést.”

12 Ezen irányelv 3. cikke a következőket mondja ki:

„(1) A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

(2) A tagállamok biztosítják a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát akár vezetékes akár vezeték nélküli, illetve oly módon történő hozzáférhetővé tétel esetében is, amikor a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg:

a) az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;

b) a hangfelvétel-előállítók számára hangfelvételeik tekintetében;

c) a filmek első rögzítése előállítói számára filmjeik eredeti és a többszörözött példányai tekintetében;

d) a műsorsugárzó számára műsoraik rögzítése tekintetében függetlenül attól, hogy a műsor közvetítése vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt jogok nem merülnek ki a nyilvánossághoz közvetítés vagy a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel egyetlen, e cikkben említett cselekménye révén sem."

A nemzeti jog

13 A szerzői és szomszédos jogokról szóló 2000. évi törvény (Copyright and Related Rights Act, a továbbiakban: 2000. évi törvény) 97. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A (2) bekezdés sérelme nélkül nem minősül a hangfelvételre, valamint a műsorra és kábeltelevíziós programra vonatkozó szerzői jog sérelmének az, ha a hangfelvételt, a műsort vagy a kábeltelevíziós programot a következő helyeken teszik hallhatóvá vagy láthatóvá:

a) a szállóvendégek vagy a bentlakók számára szállást biztosító épületek részein belül, és

b) a kizárólag vagy főként a szállóvendégek vagy a bentlakók részére nyújtott szórakozási lehetőségek részeként.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható az (1) bekezdés hatálya alá tartozó olyan épületrészekre, amelyek esetében külön díjat számítanak fel az épület azon részébe való belépésért, amelyben a hangfelvételt, a műsort vagy a kábeltelevíziós programot hallhatóvá vagy láthatóvá teszik."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 A PPL egy közös jogkezelő szerv, amely a hangfelvétel-előállítókat a hangfelvételekre vonatkozóan megillető jogokat képviseli Írországban.

15 Az alapeljárás a PPL által Írországgal szemben annak megállapítása iránt benyújtott keresetre vonatkozik, hogy Írország – mivel elfogadta és hatályában fenntartotta a 2000. évi törvény 97. cikkét – megsértette az EUSZ 4. cikket, és e kötelezettségszegés miatt kártérítés fizetésére köteles.

16 A PPL előadja, hogy a 2000. évi törvény 97. cikkének (1) bekezdésében biztosított, felelősség alóli mentesülés miatt a szállodák és a családi panziók (a továbbiakban együtt: szállodák) üzemeltetői nem fizettek neki méltányos díjazást a részére átengedett hangfelvételek egy részének írországi szállodai szobákban, a szállodaüzemeltetők által szolgáltatott berendezéseken, a kínált szolgáltatások részeként történő felhasználásáért.

17 A védelem alatt álló hangfelvételeket közvetítő szállodaüzemeltetők felelősség alóli mentesítése azonban sért egyes európai szomszédos és szerzői jogi irányelveket, amelyek biztosítják a hangfelvétel-előállítók arra vonatkozó jogát, hogy méltányos díjazásban részesüljenek, ha hangfelvételeiket bizonyos körülmények között felhasználják.

18 A High Court (Commercial Division) kifejti, hogy az alapeljárás csak az írországi szállodák szobáiban a vendégek számára lejátszott hangfelvételeket érinti, a szállodák egyéb részeiben való lejátszást nem. Az eljárás nem érinti az interaktív vagy igény szerinti adásokat sem.

19 Másfelől a kérdést előterjesztő bíróság szerint, ha egy szálloda üzemeltetője írországi szállodája szobáiban televízió- vagy rádiókészüléket biztosít, és vezetékes vagy bármely más módon valamely központilag vett jelet e televízió- vagy rádiókészülékekbe közvetít, akkor a szálloda üzemeltetője a 2000. évi törvény 97. cikkének (1) bekezdése értelmében nem köteles méltányos díjat fizetni a hangfelvétel-előállítóknak a televízió- vagy rádióműsorban lejátszott hangfelvételek után.

20 Ugyanígy, ha egy szálloda üzemeltetője a szálloda szobáiban egyéb berendezéseket helyez el, és fizikai vagy digitális formában hangfelvételeket tesz hozzáférhetővé a vendégei számára, amelyeket azok e berendezés segítségével meghallgathatnak, a szálloda üzemeltetője a 2000. évi törvény 97. cikkének (1) bekezdése alapján ebben az esetben sem köteles a hangfelvétel-előállítóknak méltányos díjat fizetni.

21 Ezenkívül, bár az alapeljárásbeli kérelem a hangfelvételeknek a szállodai szobákban történő használatához kapcsolódik, a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a 2000. évi törvény 97. cikkének (1) bekezdése a kórházakban, klinikákon, egészségügyi ellátást nyújtó intézményekben, büntetés-végrehajtási intézetekben vagy bármely más hasonló intézményekben történő ilyen felhasználás esetében is a méltányos díjazásra vonatkozó követelmény megszűnését eredményezi.

22 Végül kifejti, hogy a jelen eljárásban tárgyalt hangfelvételek kereskedelmi célból nyilvánosságra hozott hangfelvételek.

23 Ilyen előzmények után az említett bíróság úgy ítéli meg, hogy tekintettel a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése és a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése által védett jogok közötti különbségekre, a „nyilvánossághoz közvetítés” kifejezés használatának a kontextusára és a vonatkozó rendelkezések céljára, a Bíróságnak nem ugyanazt a jelentést kell tulajdonítania a „nyilvánossághoz közvetítésnek”, mint amelyet a C-306/05. sz. SGAE-ügyben 2006. december 7-én hozott ítéletében (EBHT 2006., I-11519. o.) adott.

24 E körülmények között a High Court (Commercial Division) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti Bíróság elé:

„1) Az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, a[…] 2006/115 […] irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alkalmazásában »felhasználónak« minősül-e, aki a »nyilvánossághoz közvetíti« a műsorokban lejátszható hangfelvételeket?

2) Amennyiben az első kérdésre a válasz igenlő, a 2006/115 […] irányelv 8. cikkének (2) bekezdése kötelezi-e a tagállamokat arra, hogy biztosítsák azt a jogot, hogy a műsorsugárzótól kapott méltányos díjazáson felül a hangfelvétel lejátszásáért a szállodaüzemeltetőtől is méltányos díjazásban lehessen részesülni?

3) Amennyiben az első kérdésre a válasz igenlő, a 2006/115 […] irányelv 10. cikke lehetővé teszi-e a tagállamok számára, hogy a szállodaüzemeltetőket [ezen irányelv] 10. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett »magáncélú felhasználás« címén mentesítsék azon kötelezettség alól, hogy »egyszeri méltányos díjat« fizessenek?

4) Az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban (a televízió- és a rádiókészüléken kívül) egyéb berendezést bocsát rendelkezésre olyan analóg vagy digitális formátumú hangfelvételekkel, amelyek e berendezésen lejátszhatók, illetve meghallgathatók, a […] 2006/115 […] irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében olyan »felhasználónak« minősül-e, aki »nyilvánossághoz közvetíti« a hangfelvételeket?

5) Amennyiben a negyedik kérdésre a válasz igenlő, a 2006/115 […] irányelv 10. cikke lehetővé teszi-e a tagállamok számára, hogy a szállodaüzemeltetőket a 10. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett »magáncélú felhasználás« címén mentesítsék azon kötelezettség alól, hogy »egyszeri méltányos díjat« fizessenek?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

25 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdése lényegében arra irányul, hogy az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében olyan „felhasználónak” minősül-e, aki „nyilvánossághoz közvetíti” a sugárzott hangfelvételeket.

26 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok biztosítják azt a jogot, amelynek célja, hogy a felhasználó egyszeri méltányos díjat fizessen a hangfelvétel kereskedelmi célú nyilvánosságra hozatala, illetve e hangfelvétel példányának vezeték nélküli sugárzása vagy egyéb módon történő nyilvánossághoz közvetítése esetén.

27 E rendelkezésből következik, hogy „felhasználónak” kell tekinteni az említett rendelkezés értelmében azt a személyt, aki hangfelvételt sugárzás vagy nyilvánossághoz közvetítés céljából használ fel.

28 Ilyen feltételek mellett azt kell megvizsgálni, hogy egy olyan ügyben, mint amilyenről az alapeljárásban szó van, megvalósul-e „nyilvánossághoz közvetítés”.

29 A „nyilvánossághoz közvetítésnek” a 2006/115 irányelvvel egységes szerkezetbe foglalt 92/100 irányelv értelmében vett fogalmával kapcsolatban a Bíróság a C-135/10. sz. SCF-ügyben 2012. március 15-én hozott ítéletének 76. pontjában kimondta, hogy ez a fogalom egyedi értékelést von maga után. Ugyanez vonatkozik a felhasználó személyazonosságára és a szóban forgó hangfelvétel felhasználásának kérdésére is (lásd a fent hivatkozott SCF-ügyben hozott ítélet 78. pontját).

30 A Bíróság továbbá azt is megállapította, hogy ennek megítéléséhez több, nem önálló jellegű és egymástól függő, kiegészítő kritériumot kell figyelembe venni. Következésképpen ezeket egyenként és egymással kölcsönhatásban is alkalmazni kell, mivel különböző konkrét helyzetekben igen változó erősséggel lehetnek jelen (lásd a fent hivatkozott SCF-ügyben hozott ítélet 79. pontját).

31 A Bíróság e kritériumok közül elsősorban a felhasználó megkerülhetetlen szerepét emelte ki. E felhasználó ugyanis közvetítést valósít meg akkor, amikor magatartása következményeinek teljes tudatában közvetítőként jár el vendégei irányában a védelem alatt álló művet tartalmazó, sugárzott műsor hozzáférhetővé tételével. E beavatkozás hiányában vendégei, akik mind az említett műsor kiterjedési területén belül tartózkodnak, különben főszabály szerint nem tudnák a sugárzott művet élvezni (lásd a fent hivatkozott SCF-ítélet 82. pontját).

32 Másodsorban a Bíróság tisztázott néhány, a nyilvánosság fogalmához szorosan kapcsolódó elemet.

33 E tekintetben a Bíróság szerint a „nyilvánosságnak” meghatározatlan számú lehetséges címzettet és viszonylag jelentős számú személyt kell magában foglalnia (lásd a fent hivatkozott SCF-ügyben hozott ítélet 84. pontját).

34 Legelőször is, ami a nyilvánosság „meghatározatlan” jellegét illeti, a Bíróság emlékeztet arra, hogy a „nyilvános közvetítés” fogalmának a WIPO Glossaryban található, kötelező jogi jelleggel nem bíró, de a nyilvánosság fogalmának értelmezését elősegítő meghatározása alapján az nem más, mint „valamely mű

bármely alkalmas módon való észlelhetővé tétele […] általánosságban – ellentétben azon meghatározott személyekkel, akik magáncsoporthoz tartoznak – személyek részére” (lásd a fent hivatkozott SCF-ügyben hozott ítélet 85. pontját).

35 Ami továbbá a „viszonylag jelentős számú személy” kritériumát illeti, a Bíróság tisztázta egyrészt, hogy ez annak jelzésére irányul, hogy a nyilvánosság fogalma egy bizonyos számbeli minimumot jelent, ami kizárja ebből a fogalomból az érintett személyek túlságosan kicsi, sőt jelentéktelen számát (lásd a fent hivatkozott SCF-ügyben hozott ítélet 86. pontját). Másrészt ennek a számnak a meghatározásához olyan együttesen fennálló kritériumokat kell figyelembe venni, amelyek a műveknek a lehetséges címzettek számára történő hozzáférhetővé tételéből következnek. E tekintetben nemcsak annak van jelentősége, hogy egyidejűleg hányan, hanem annak is, hogy közülük egymás után hányan fértek hozzá ugyanahhoz a műhöz (lásd a fent hivatkozott SCF-ügyben hozott ítélet 86. és 87. pontját).

36 Harmadsorban a Bíróság azt mondta ki, hogy bár az sem releváns, hogy a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „közvetítés” haszonszerző jellegű-e, ez még inkább érvényes az olyan, méltányos díjazáshoz való, alapvetően gazdasági jellegű jog esetében, mint amilyen a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alapján az előadóművészeket és a hangfelvétel-előállítókat megilleti (lásd a fent hivatkozott SCF-ügyben hozott ítélet 88. és 89. pontját).

37 A Bíróság szerint ebbe az is beleértendő, hogy a közvetítéssel érintett nyilvánosságot a felhasználó egyrészt megcélozta, másrészt az valamilyen módon fogékony a közvetítésre, és nemcsak véletlenül „fogták be” (lásd a fent hivatkozott SCF-ügyben hozott ítélet 91. pontját).

38 Elsősorban e kritériumokra tekintettel és a jelen ítélet 29. pontjában foglaltak szerinti egyedi értékelés alapján kell megítélni azt, hogy egy olyan ügyben, mint amilyenről az alapeljárásban szó van, az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alkalmazásában „nyilvánossághoz közvetítést” valósít-e meg.

39 Jóllehet főszabály szerint a nemzeti bíróságok feladata annak megítélése, hogy az adott ügyben ez az eset áll-e fenn, valamint az, hogy e tekintetben érdemben elvégezzék a tények értékelését, az alapeljárással kapcsolatban azonban azt kell megállapítani, hogy a Bíróságnak minden szükséges elem rendelkezésére áll annak megítéléséhez, hogy megvalósul-e ilyen nyilvánossághoz közvetítés.

40 Először is rá kell mutatni arra, hogy a fent hivatkozott SGAE-ügyben hozott ítélet (42. pont) alapjául szolgáló ügyhöz hasonlóan a kérdést előterjesztő bíróság által vizsgált helyzetben, amelyben egy szállodaüzemeltető a szállodai szobákban televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, a szállodai vendégek – jóllehet a hangfelvételek vivőjelének kiterjedési területén belül vannak – csak az üzemeltető tudatos beavatkozásának köszönhetően élvezhetik a hangfelvételeket. Az üzemeltető szerepe tehát a jelen ítélet 31. pontja értelmében megkerülhetetlen.

41 Az olyan szállodai vendégekkel kapcsolatban továbbá, mint amilyenekről az alapeljárásban is szó van, rá kell mutatni arra, hogy azok meghatározatlan számú lehetséges címzetteknek minősülnek, mivel a vendégeknek a szállodai szolgáltatásokhoz való hozzáférése főszabály szerint az egyes vendégek egyéni döntésén alapul, és azt csak az adott szálloda fogadóképessége korlátozza. Egy ilyen esetben tehát a jelen ítélet 34. értelmében véve „általánosságban [meghatározott] személyekről” van szó.

42 Ami másfelől – a jelen ítélet 33. pontjában foglaltakkal összhangban – a lehetséges címzettek számának nagyságát illeti, arra kell rámutatni, hogy a Bíróság már korábban kimondta, hogy a szállodai vendégek viszonylag jelentős számú személynek minősülnek, és ezért nyilvánosságnak tekintendők (lásd a fent hivatkozott SGAE-ügyben hozott ítélet 38. pontját).

43 Végül, ami a jelen ítélet 36. és 37. pontjában említett haszonszerző jelleget illeti, a jelen ügyben azt kell megállapítani, hogy a szállodai vendégek „célzott” és „fogékony” közönségnek minősíthetők.

44 A szállodaüzemeltető arra irányuló cselekménye ugyanis, hogy a sugárzott művet hozzáférhetővé tegye a vendégei számára, olyan kiegészítő szolgáltatásnyújtásnak tekintendő, amely hatással van a szálloda kategóriabesorolására, és ezáltal a szobák árára (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott SGAE-ügyben hozott ítélet 44. pontját). Ezenkívül arra is alkalmas, hogy e kiegészítő szolgáltatás iránt további érdeklődő vendégeket szerezzen (lásd analógia útján a C-403/08. és C-429/08. sz., Football Association Premier League és társai egyesített ügyekben 2011. október 4-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-9083. o.] 205. pontját).

45 Ebből következően egy olyan ügyben, mint amilyen az alapeljárásban szerepel, a hangfelvételek szállodaüzemeltető általi sugárzásának haszonszerző jellege van.

46 A fenti megállapításokból az következik, hogy egy olyan helyzetben, mint amilyenről az alapügyben szó van, a szállodaüzemeltető a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében „nyilvánossághoz közvetítést” valósít meg.

47 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt kell válaszolni, hogy az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében olyan „felhasználónak” minősül, aki „nyilvánossághoz közvetíti” a sugárzott hangfelvételeket.

A második kérdésről

48 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdése lényegében arra irányul, hogy az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alapján köteles-e a műsorsugárzó által fizetett díjazáson felül méltányos díjat fizetni a sugárzott hangfelvételek közvetítéséért.

49 Először is arra kell emlékeztetni, hogy a Bíróság a „nyilvánossághoz közvetítésnek” a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalmával kapcsolatban korábban már tisztázta, hogy a nyilvánossághoz közvetítést megvalósító szállodaüzemeltető a védelem alatt álló műveket új közönség számára közvetíti, azaz olyan közönség számára, amelyet a védelem alatt álló mű szerzői nem vettek figyelembe akkor, amikor engedélyezték a műnek az eredeti közönséghez történő közvetítése révén történő felhasználását (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott SGAE-ügyben hozott ítélet 40. és 42. pontját).

50 Ki kell emelni, hogy az „új közönségre” vonatkozó elemet, amely az előző pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlaton alapul, szintén figyelembe kell venni a 2006/115 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének alkalmazása keretében.

51 Márpedig, amikor a szállodaüzemeltető sugárzott hangfelvételt közvetít a szállodai szobákban, akkor ezt a hangfelvételt önálló módon használja fel, és az eredeti közvetítéssel célba vett közönségtől eltérő és ahhoz képest további közönség számára közvetíti azt. Ezenkívül a szállodaüzemeltető ezzel a közvetítéssel – ahogyan az a jelen ítélet 45. pontjában is megállapításra került – olyan gazdasági előnyre tesz szert, amely független a műsorsugárzó, illetve a hangfelvétel-előállító bevételétől.

52 Következésképpen ilyen helyzetben a szállodaüzemeltető a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alapján köteles a műsorsugárzó által fizetett díjazáson felül méltányos díjat fizetni a hangfelvétel közvetítéséért.

53 E tekintetben nem lehet sikeres Írország azon érve, miszerint a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében használt „vagy” és „egyszeri” szavakból az következik, hogy a szállodaüzemeltetőnek nem kell díjat fizetnie a hangfelvétel nyilvánossághoz közvetítéséért abban az esetben, ha a műsorsugárzó már méltányos díjat fizetett a hangfelvételnek a műsoraiban történő felhasználásáért.

54 Az uniós jogalkotó az „egyszeri” szó e rendelkezésben történő használatával ugyanis azt kívánta hangsúlyozni, hogy a tagállamok nem kötelesek azt előírni, hogy a felhasználó ugyanazért a nyilvánossághoz közvetítésért több külön díjazást fizessen, és így ezt az egyszeri díjazást – amint az e rendelkezés második mondatából egyértelműen kitűnik – fel kell osztani a méltányos díjazás egyes kedvezményezettjei, azaz az előadóművészek és hangfelvétel-előállítók között. A „vezeték nélküli sugárzása vagy egyéb módon a nyilvánossághoz közvetítése” kifejezésben szereplő „vagy” mellérendelő kötőszót úgy kell értelmezni, hogy mind a sugárzás, mind a nyilvánossághoz közvetítés esetében díjazást kell fizetni.

55 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt kell válaszolni, hogy az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alapján köteles a műsorsugárzó által fizetett díjazáson felül méltányos díjat fizetni a sugárzott hangfelvételek közvetítéséért.

A negyedik kérdésről

56 A kérdést előterjesztő bíróság harmadikként megvizsgálandó negyedik kérdése lényegében arra irányul, hogy az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban a televízió-, illetve rádiókészüléken kívüli egyéb berendezést bocsát rendelkezésre olyan analóg vagy digitális formátumú hangfelvételekkel együtt, amelyek e berendezésen lejátszhatók, illetve meghallgathatók, a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében olyan „felhasználónak” minősül-e, aki „nyilvánossághoz közvetíti” a hangfelvételeket.

57 Ilyen körülmények között a Bíróságnak azt kell megvizsgálnia, hogy az első kérdésre adott választ megalapozó megállapítások abban az esetben is érvényesek maradnak-e, ha a szállodaüzemeltető a televízió-, illetve rádiókészüléken kívüli egyéb berendezést bocsát a vendégei rendelkezésére olyan analóg vagy digitális formátumú hangfelvételekkel együtt, amelyek e berendezésen lejátszhatók, illetve meghallgathatók.

58 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a „nyilvánossághoz közvetítésnek” a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében foglalt fogalmát különösen a WPPT-ben szereplő megfelelő fogalmakra tekintettel és azokkal összeegyeztethető módon, a fogalmakat körülvevő szövegkörnyezetet és a vonatkozó egyezményi rendelkezésekkel elérni kívánt célt is figyelembe véve kell értelmezni (lásd a fent hivatkozott SCF-ügyben hozott ítélet 55. pontját).

59 Márpedig a WPPT 2. cikkének g) pontja szerint – amely a nyilvánossághoz közvetítésre vonatkozik és a WPPT 15. cikkére hivatkozik – ez utóbbi fogalomba beletartozik a hangfelvételen rögzített hangoknak, illetve azok megjelenítéseinek a nyilvánosság számára való hallhatóvá tétele is.

60 Ilyen körülmények között a „nyilvánossághoz közvetítésnek” a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében foglalt fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az a hangfelvételen rögzített hangoknak, illetve azok megjelenítéseinek a nyilvánosság számára való hallhatóvá tételét is magában foglalja.

61 Ezt a következtetést egyébként magának a 2006/115 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének a szövege is megerősíti, amely azt tartalmazza, hogy ez a rendelkezés „bármely” [az irányelv hivatalos magyar nyelvű fordításában ez a szó nem szerepel] egyéb módon történő nyilvánossághoz közvetítésre vonatkozik, tehát minden elképzelhető és megvalósítható közvetítési módra.

62 Márpedig az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban a televízió-, illetve rádiókészüléken kívüli egyéb berendezést bocsát rendelkezésre, valamint olyan analóg vagy digitális formátumú hangfelvételeket, amelyek e berendezésen lejátszhatók, illetve meghallgathatók, biztosítja mindkét

elemet, amely lehetővé teszi a hangfelvételen rögzített hangoknak, illetve azok megjelenítéseinek hallhatóvá tételét, és ezeknek a hangoknak, illetve azok megjelenítéseinek fizikai hordozóját, vagyis a hangfelvételeket.

63 Következésképpen ez a közvetítési mód a WPPT együttesen értelmezett 2. cikke g) pontjának és 15. cikkének fényében értelmezett 2006/115 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozik.

64 Minthogy – amint ez a jelen ítélet 57. pontjából is kitűnik – a negyedik kérdés az első kérdéstől csupán a hangfelvételek közvetítési módját illetően tér el, ebből az következik, hogy mindkét kérdés esetében ugyanarról az üzemeltetőről és ugyanarról a vendégkörről van szó.

65 Következésképpen egyrészt azt lehet vélelmezni, hogy ezt a szállodaüzemeltetőt a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében „felhasználónak” kell tekinteni, másrészt pedig hogy ennek a szállodának a vendégköre e rendelkezés értelmében „nyilvánosságnak” minősül, hacsak a Bíróság valamely sajátos szempont alapján nem jut eltérő következtetésre.

66 E tekintetben azt kell megítélni, hogy a jelen ítélet 40. pontjában tett megállapítástól eltérő következtetés vonható-e le a közvetítés azon sajátos módja esetében, amely egy berendezés, valamint azon lejátszható, illetve meghallgatható, analóg vagy digitális formátumú hangfelvételek segítségével történik.

67 Ez pedig nem állapítható meg. Mivel ugyanis az a szállodaüzemeltető, aki a szállodája szobáiban ilyen berendezést és ilyen hangfelvételeket helyez el, ezáltal a vendégei rendelkezésére bocsátja mindkét szükséges elemet, amely lehetővé teszi számukra a szóban forgó művek élvezetét, ebből következően a beavatkozása nélkül a vendégeinek nem lenne hozzáférése ezekhez. Következésképpen a szerepe megkerülhetetlen.

68 Mivel nem állnak fenn egyéb olyan sajátos tényezők, amelyek vizsgálatot igényelnének, azt kell megállapítani, hogy olyan helyzetben, mint amilyenről az alapeljárásban szó van, megvalósul a hangfelvétel „nyilvánossághoz közvetítése” a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében.

69 A fentiekre tekintettel a negyedik kérdésre azt kell válaszolni, hogy az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban nem televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, hanem egyéb berendezést, valamint e berendezésen lejátszható, illetve meghallgatható, analóg vagy digitális formátumú hangfelvételeket bocsát rendelkezésre, a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében olyan „felhasználónak” minősül, aki „nyilvánossághoz közvetíti” a hangfelvételeket. Ennélfogva köteles az említett hangfelvételek közvetítéséért e rendelkezés értelmében vett „méltányos díjat” fizetni.

A harmadik és ötödik kérdésről

70 A kérdést előterjesztő bíróság együttesen vizsgálandó harmadik és ötödik kérdése lényegében arra irányul, hogy a 2006/115 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja, amely megengedi az ezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében foglalt, méltányos díjazásra vonatkozó jog korlátozását, „magáncélú felhasználás” esetén lehetővé teszi-e a tagállamok számára, hogy az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében a hangfelvétel „nyilvános közvetítését” megvalósító szállodaüzemeltetőt mentesítsék a méltányos díj fizetésére vonatkozó kötelezettség alól.

71 Elöljáróban tisztázni kell, hogy – amint arra a főtanácsnok indítványa 153. pontjában rámutatott – annak eldöntésénél, hogy a szállodaüzemeltető hivatkozhat-e a 2006/115 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett, „magáncélú felhasználáson” alapuló korlátozásra, nem annak van jelentősége, hogy a szállodai vendégek a művet magáncélra használják-e fel, hanem hogy maga a szállodaüzemeltető magáncélra használja-e fel a művet.

72 Egy nyilvánossághoz közvetített, védelem alatt álló mű „magáncélú felhasználása” szövegét tekintve ellentmondást eredményez, mivel a „nyilvános” szó meghatározása szerint „nem magáncélút” jelent.

73 Ezért a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében vett nyilvánossághoz közvetítés esetében nem alkalmazható az említett irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett, „magáncélú felhasználáson” alapuló korlátozás.

74 Ez az értelmezés azonban nem akadályozza meg ez utóbbi rendelkezés hatékony érvényesülését. Ez a rendelkezés ugyanis továbbra is szélesebb alkalmazási körrel bír, mivel kiterjed a nyilvánossághoz közvetítésen kívüli egyéb felhasználásokra, így az irányelv 7. cikke szerinti rögzítésre.

75 Másfelől, ha a felhasználó egy olyan közvetítés megvalósításakor, mint amilyen az alapügyben szerepel, a 2006/115 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt korlátozásban részesülne, az ellentétes lenne az irányelv 10. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezéssel, amely szerint ez a korlátozás kizárólag olyan különleges esetekben alkalmazható, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

76 Az ilyen értelmezés ugyanis mentesítené a felhasználót azon kötelezettség alól, hogy méltányos díjat fizessen olyan felhasználási módokért, amelyek a mű kereskedelmi hasznosításának felelnek meg, ami indokolatlanul károsítaná az előadóművészek – éppen a méltányos díjazáshoz való joggal védett – jogos érdekeit.

77 A fentiekre tekintettel a harmadik és az ötödik kérdésre azt kell válaszolni, hogy a 2006/115 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja, amely megengedi az ezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében foglalt, méltányos díjazásra vonatkozó jog korlátozását, „magáncélú felhasználás” esetén nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében a hangfelvétel „nyilvános közvetítését” megvalósító szállodaüzemeltetőt mentesítsék a méltányos díj fizetésére vonatkozó kötelezettség alól.

A költségekről

78 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében olyan „felhasználónak” minősül, aki „nyilvánossághoz közvetíti” a sugárzott hangfelvételeket.

2) Az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alapján köteles a műsorsugárzó által fizetett díjazáson felül méltányos díjat fizetni a sugárzott hangfelvételek közvetítéséért.

3) Az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban nem televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, amelyekhez sugárzott jelet továbbít, hanem egyéb berendezést, valamint e berendezésen lejátszható, illetve meghallgatható, analóg vagy digitális formátumú hangfelvételeket bocsát rendelkezésre, a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében olyan „felhasználónak” minősül, aki „nyilvánossághoz közvetíti” a hangfelvételeket. Ennélfogva köteles az említett hangfelvételek közvetítéséért e rendelkezés értelmében vett „méltányos díjat” fizetni.

4) A 2006/115 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja, amely megengedi az ezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében foglalt, méltányos díjazásra vonatkozó jog korlátozását, „magáncélú felhasználás” esetén nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében a hangfelvétel „nyilvános közvetítését” megvalósító szállodaüzemeltetőt mentesítsék a méltányos díj fizetésére vonatkozó kötelezettség alól.

Aláírások